



Community Management Network
for Sustainable Development
National Conference 2019

THE DYNAMICS OF COMMUNITY CHANGE

รายงานสืบเนื่อง
(PROCEEDING)

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562
ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่



คำนำ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน และนำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติภาคสนามร่วมกับชุมชน อีกทั้งได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยและการสัมมนา การเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอผลงานวิจัย นอกจากนี้ยังได้นำองค์ความรู้และกระบวนการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยทำโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการในการฝึกสหกิจศึกษา และนำเสนอผลงานวิจัยต่อองค์กรและสถาบันการศึกษา จึงถือเป็นการเผยแพร่งานวิจัยสู่สาธารณชน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทางวิชาการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาผลงานให้มีคุณค่ามากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การสร้างเครือข่ายด้านวิชาการและวิจัยด้านการจัดการชุมชน ยังเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนงานวิจัยชุมชน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ และประสบการณ์ทางวิชาชีพก่อนออกไปสู่การทำงานในอนาคต หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ร่วมมือกับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในการจัดโครงการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา วิจัยและความสัมพันธ์ด้านการจัดการชุมชนของคณาจารย์และนักศึกษา 3 สถาบัน และยกระดับเป็นการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยสาขาวิชาบ้านและชุมชน เป็นเจ้าภาพครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2559 และได้หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิจัยของคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั่วประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 นี้ สาขาวิชาบ้านและชุมชน ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดโครงการการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 และโครงการเครือข่ายศึกษา วิจัย และความสัมพันธ์การจัดการชุมชน ครั้งที่ 6 เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเกิดการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

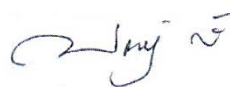
คณะผู้ดำเนินการจัดประชุมวิชาการ ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยศิลปากรและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ตลอดจนผู้นำเสนอผลงานการวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ คณะทำงานและนักศึกษา ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการประชุมวิชาการครั้งนี้ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

สถาบัน รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 4 เป็นความร่วมมือระหว่าง 3 หลักสูตรจาก 3 สถาบัน ได้แก่ หลักสูตรบ้านและชุมชน สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับหลักสูตรชุมชนศึกษา สาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และหลักสูตรการจัดการชุมชน สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาเรียนรู้ภาคทฤษฎีด้านชุมชนศึกษาควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติภาคสนาม จนนำไปสู่การพัฒนาเป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์หรือต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมในวงกว้าง อีกทั้งการนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีวิชาการถือเป็นโอกาสสำคัญ ที่นอกจากนักศึกษาจะได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังข้อเสนอจากนักศึกษาต่างสถาบัน คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาผลงานให้เกิดคุณค่ามากยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายยังเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการขับเคลื่อนงานวิจัยในมิติที่ลุ่มลึกขึ้น โดยการจัดงานในครั้งนี้นอกจากจะเป็นการเปิดเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาแล้ว ยังเป็นโอกาสอันดีที่นักวิชาการจากต่างสถาบันได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมในวงกว้างต่อไปอีกด้วย

ในนามของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์จากเครือข่ายทั้ง 3 สถาบันและบุคลากรทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดงานครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงนักศึกษาและนักวิชาการที่ร่วมส่งบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความร่วมมือระหว่างสามสถาบันจะสามารถสร้างฐานความรู้ทางวิชาการที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนและประเทศชาติต่อไป



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์)

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**สถานี ประธานคณะกรรมการดำเนินโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4**

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและวิจัย กับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยเล็งเห็นว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดพลังทางองค์ความรู้ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากการต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน และฝึกปฏิบัติภาคสนาม ในการนี้ทั้ง 3 หลักสูตร ได้ร่วมมือจัดการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4 เพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านการศึกษา การวิจัยและความสัมพันธ์ด้านการจัดการชุมชนของคณาจารย์ นักศึกษา 3 สถาบัน ซึ่งนอกจากจะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาแล้ว ยังส่งผลให้นักศึกษาและคณาจารย์ได้แลกเปลี่ยนและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ และยังได้สานสัมพันธ์ความร่วมมือทางวิชาการร่วมกันอย่างเข้มแข็งต่อไปในอนาคต

คณะกรรมการดำเนินโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4 ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้นำเสนองานวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุม คณาจารย์ บุคลากร ตลอดจนนักศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมสำคัญในการจัดการประชุมในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมวิชาการในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ ก่อเกิดนวัตกรรม องค์ความรู้สู่การจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล)

ประธานคณะกรรมการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 4

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4
วันที่ 23 มีนาคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่หลักสูตรสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายและจัดโครงการเครือข่ายศึกษาวิจัยและความสัมพันธ์การจัดการชุมชนขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน อาทิ การบรรยายทางวิชาการ การศึกษาชุมชน รวมถึงการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ เพื่อเป็นพื้นที่ทางวิชาการให้คณาจารย์และนักศึกษาได้นำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งเป็นพัฒนาการความร่วมมือทางวิชาการของทั้ง 3 สถาบัน

ด้วยความสำคัญข้างต้น สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงรับหน้าที่เป็นเจ้าภาพจัดโครงการในปี พ.ศ. 2562 ขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการให้กับนักศึกษาและคณาจารย์ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท-เอก)
- 2.2 เพื่อพัฒนาเครือข่ายศึกษาวิจัยและความสัมพันธ์การจัดการชุมชนของคณาจารย์ และนักศึกษา 3 สถาบัน
- 2.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือวิจัยระหว่างคณาจารย์ของ 3 สถาบัน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

- 3.1 สร้างเครือข่ายทางวิชาการกับคณาจารย์ นักศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ
- 3.2 นักศึกษาและอาจารย์ได้เรียนรู้องค์ความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละสถาบัน
- 3.3 คณาจารย์และนักศึกษาได้แนวทางในการทำวิจัย หรือความร่วมมือทางด้านวิชาการร่วมกันต่อไปในอนาคต

4. รูปแบบการประชุม

4.1 การบรรยายพิเศษ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 การนำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในห้องประชุม

5. ลักษณะผลงานวิจัยและการเสนอผลงาน

5.1 เป็นผลการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว โดยผลงานวิจัยดังกล่าวจะต้องเป็นผลงานที่ยังไม่เคยเผยแพร่มาก่อน

5.2 เป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ การจัดการชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชน เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน สุขภาวะชุมชน ความมั่นคงทางอาหาร การจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3 การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในที่ประชุมวิชาการ โดยใช้เวลาการนำเสนอ 15-20 นาที (รวมข้อซักถาม)

6. วัน เวลา และสถานที่ จัดประชุมวิชาการนำเสนอผลการวิจัย

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม 2562 เวลา 8.00 - 17.00 น

สถานที่ : ห้องประชุม อาคาร HB7 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

7. อัตราค่าลงทะเบียน

| ประเภทผู้สมัคร | ค่าใช้จ่าย | ระยะเวลา |
|--|------------|---|
| นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา/ อาจารย์/ นักวิจัย/บุคคลทั่วไป | 1,200 บาท | ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 17 ต.ค. 61-3 ม.ค.62 |
| นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา/ อาจารย์/ นักวิจัย/บุคคลทั่วไป | 1,500 บาท | ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 4 ม.ค.-16 มี.ค. 62 |
| นักศึกษาระดับปริญญาตรี | 1,000 บาท | ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 17 ต.ค.61-16 มี.ค.62 |

8. กำหนดการยื่นใบสมัครและนำเสนอผลงานวิจัย

| รายละเอียด | กำหนดการ |
|--|-----------------------------|
| 1. ผู้นำเสนอผลงานวิจัยสมัครและส่งบทความวิจัย โดยดำเนินการดังนี้ 1.1 กรอกข้อมูลผู้นำเสนอผลงานในแบบฟอร์มการสมัครนำเสนอผลงานวิจัย ออนไลน์ ที่ http://goo.gl/forms/4jYbc0HEQ3 1.2 ส่งบทความวิจัย มาที่ hccmunetwork@gmail.com ตามรูปแบบที่กำหนด โดยดูตัวอย่างรูปแบบบทความวิจัยที่ http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc/index.php?contentid=20 | 17 ตุลาคม - 16 ธันวาคม 2561 |

| | |
|--|--------------------------------------|
| 2. ประกาศผลการพิจารณา (ตอบรับ/ปฏิเสธ) โดยแจ้งผลให้ผู้นำเสนอผลงานทางอีเมลล์ | วันที่ 3 มกราคม 2562 |
| 3. ผู้ที่ผ่านการพิจารณา ส่งบทความฉบับเต็ม (Full Paper) | วันที่ 3 -31 มกราคม 2562 |
| 4. แจ้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความฉบับเต็มตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแก่ผู้นำเสนอผลงานวิจัย | วันที่ 3 มกราคม -15 กุมภาพันธ์ 2562 |
| 5. ผู้นำเสนอผลงานวิจัย ส่งไฟล์บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินค่าลงทะเบียนมาที่ hccmunetwork@gmail.com | ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 |
| 6. ชำระค่าลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมฯ | วันที่ 17 ตุลาคม 2561-16 มีนาคม 2562 |
| 7. ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย | วันที่ 23 มีนาคม 2562 |

หมายเหตุ: ผู้สนใจนำเสนอผลงานวิจัย ให้กรอกใบสมัครได้ที่เว็บไซต์ <http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc> ผู้นำเสนอผลงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอแบบบรรยาย สามารถเลือกตีพิมพ์ในเอกสารการประชุม (proceeding) หรือไม่ก็ได้

9. การพิจารณาคัดเลือกผลงานให้นำเสนอผลงานวิจัย

การพิจารณาคัดเลือกผลงานที่จะได้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ กระทำโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่างๆ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบต่อผลงาน (บทคัดย่อ) แล้ว คณะผู้จัดการประชุมจะแจ้งผู้ส่งผลงานทราบ ภายในวันที่ 3 มกราคม 2562 โดยเจ้าของผลงานจะต้องส่งบทความฉบับสมบูรณ์ (จำนวน 8-10 หน้ากระดาษ A4) ตามรูปแบบที่กำหนด ส่งมายังประธานฝ่ายพิจารณาบทความ Email address: hc.cmu.2019@gmail.com ภายในวันที่ 31 มกราคม 2562 หลังจากคณะกรรมการพิจารณาให้ผลงานได้นำเสนอในรูปแบบบรรยายแล้ว บทความจะถูกส่งกลับให้เจ้าของผลงานแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้เจ้าของผลงานจะต้องนำส่งผลงานฉบับสมบูรณ์ (หลังการแก้ไข) ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 เท่านั้น ทั้งนี้ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการและได้รับการแก้ไขโดยสมบูรณ์ตามกำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ในรูปแบบออนไลน์

10. การเตรียมบทคัดย่อและบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่จะนำเสนอในการประชุมวิชาการ

1. บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามรูปแบบที่ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ กำหนด ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์ <https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

2. บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ มีความยาว 8-10 หน้ากระดาษ A4 (รวมบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ประกอบไปด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัย

และอภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง ส่วนการอ้างอิงให้ใช้ ระบบ APA ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์ <https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

3. ผลงานที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการและได้รับการแก้ไขโดยสมบูรณ์ตามกำหนด จะได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4 ในรูปแบบออนไลน์

11. การเตรียมนำเสนอ

ผู้นำเสนอผลงานวิจัย สามารถส่งข้อมูลที่จะนำเสนอเป็นไฟล์ Power Point 2010 มาทาง Email : hccmunetwork@gmail.com ก่อนวันนำเสนอ ภายในวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2562 โดยตั้งชื่อไฟล์ ดังนี้ "ชื่อ-สกุล ผู้นำเสนอแบบบรรยาย"

12. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

| | |
|---|---------------------|
| 12.1 นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ | จำนวน 136 คน |
| 12.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบ้านและชุมชน | จำนวน 5 คน |
| 12.3 คณะกรรมการบริหารภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ | จำนวน 4 คน |
| 12.4 อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ | จำนวน 1 คน |
| 12.5 นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร | จำนวน 103 คน |
| 12.6 นักศึกษาโครงการแลกเปลี่ยนประเทศบรูไน มหาวิทยาลัยศิลปากร | จำนวน 16 คน |
| 12.7 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร | จำนวน 8 คน |
| 12.8 นักศึกษาสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ | จำนวน 47 คน |
| 12.9 อาจารย์ประจำสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ | จำนวน 2 คน |
| 12.10 อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้นำเสนอผลงานวิจัย | จำนวน 4 คน |
| 12.11 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ | จำนวน 3 คน |
| 12.12 เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ | จำนวน 3 คน |
| 12.13 ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านท่ากาน ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ | จำนวน 3 คน |
| 12.14 เจ้าหน้าที่ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ | จำนวน 7 คน |
| รวม | จำนวน 342 คน |

13. เป้าหมายระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมประชุมฯ อย่างน้อยร้อยละ 80.0 ให้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. คณาจารย์สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. คณาจารย์สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นเจ้าภาพร่วม
3. คณาจารย์สาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่



คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสาร

| | |
|--|-------------------------------|
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ประธาน) |
| รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์ทิพย์ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ดันตระกูล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาชีวะ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ณภัทร วิสวะกุล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

| | |
|--|----------------------|
| ศาสตราจารย์ ดร. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| รองศาสตราจารย์จารุพันธ์ เชาวนดี | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์ทิพย์ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภู่อ่าง | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ดันตระกูล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาชีวะ | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| อาจารย์ณภัทร วิสวะกุล | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ |
| รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ ตั้งรักษา | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| รองศาสตราจารย์ ดร.ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงจันทร์แก้ว | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล | มหาวิทยาลัยศิลปากร |

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (ต่อ)

| | |
|--|--------------------------|
| อาจารย์ ดร.สุณี คำนวนศิลป์ | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| อาจารย์ ดร.ภพ สวัสดิ์ | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| อาจารย์วันชัย เจือบุญ | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| อาจารย์รชกร วชิรสิโรตม | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| อาจารย์ธเนศ เกษรสิริธร | มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญาสุทธีนนท์ | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์ | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ |
| ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ |
| อาจารย์ ดร.บัณฑิตา หลิมประเสริฐ | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ |
| อาจารย์ยุทธกาน ดิสกุล | มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ |



กำหนดการโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562

- 08.00-08.30 น. ลงทะเบียน รับเอกสารพร้อมอาหารว่าง (ณ โถงชั้น 1 อาคาร HB7)
- 08.30-09.00 น. วัตถุประสงค์และนามมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ณ ห้องศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย ชั้น 8
อาคาร HB7)
- พิธีเปิดการประชุม**
กล่าวต้อนรับและกล่าวรายงาน โดย หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา สโรบล
กล่าวเปิดงาน โดย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและนวัตกรรม
รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยะพงศ์ นิยมทรัพย์
มอบของที่ระลึกและถ่ายภาพร่วมกัน
ผู้ดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล และอาจารย์ณภัทร วิสวะกุล
- 09.00-10.30 น. การบรรยายพิเศษ หัวข้อ “พลวัตสู่การเปลี่ยนแปลงชุมชน”
องค์ปาฐก ศาสตราจารย์ ดร. อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์
- 10.30-10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45-12.05 น. การนำเสนอผลงานวิจัยของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 4 เรื่อง
ณ ห้องศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย
- 12.05-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.00 น. การนำเสนอผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 3 สถาบัน จำนวน 58 เรื่อง
(6 ห้องย่อย) และมอบเกียรติบัตร
- 16.00-16.30 น. พิธีปิด ณ ห้องประชุม ศ.ดร. หม่อมหลวงดุษฎี ชุมสาย
- 16.30-18.00 น. การประชุมร่วมกันระหว่างคณาจารย์ 3 สถาบัน (ณ ห้องประชุม HB 7801)

การจัดการชุมชน (ห้องเรียน HB 7702 ชั้น 7 อาคาร HB7)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง ผศ.ดร. สวรรยา ชรรมอภิล ผศ.ทรงพันธ์ ต้นตระกูล และ ผศ.ทรงสุดา ภู่ว่าง

| ลำดับ | เวลา | ผู้วิจัย | ชื่อเรื่อง |
|-------|-------------|--|--|
| 1. | 13.00-13.15 | จุฑามาศ วารินพิพัฒน์, อโณทัย เรื่องสังข์, กมลลักษณ์ ลินชนะ, อุทัย ปริญญาสุทธีนันท์ | ภาวะผู้นำและการพัฒนาชุมชนท่าหิน อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา |
| 2. | 13.15-13.30 | ณัฐชา รามัญ, นักสวรรณ ลิ้มเจริญ, ธเนศ เกษรสิริธร | แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของตลาดน้ำคลองลัด มะยม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร |
| 3. | 13.30-13.45 | เจนจิรา นูรณประเสริฐกุล, สวรรยา ชรรมอภิล | การศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื่อจาก โรงพยาบาล ภูมิศึกษา รพ.ส่งเสริมสุขภาพประจำ ตำบลวัดปากสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม |
| 4. | 13.45-14.00 | ศุภกร มะลิแก้ว, อรญา จาธิทอง, ปรีชา วงศ์ทิพย์ | การศึกษายจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการจัดการขยะ ของอบต.ดอนแก้ว ภูมิศึกษาย้านสันเหมือง ตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ |
| 5. | 14.00-14.15 | น้ำฝน อุตะเรื่อน, ลัดดาวัลย์ คำยอด, ธงชัย ภูวนาถวิจิตร | สถานการณ์และแนวโน้มในการใช้สารเคมีของเกษตรกรผู้ ปลูกดอกกุหลาบ ภูมิศึกษาย้านบวกเตย ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ |
| 6. | 14.15-14.30 | กาญจนา พันธุ์เฟือก, สุปราณี ในเกาะ, ทิพย์สุดา พุฒจร | การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วน ร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี |
| | 14.30-14.45 | พักรับประทานอาหารว่าง | |
| 7. | 14.45-15.00 | ธัญชนก มุสิกะเจริญ, วุฒิชัย หมิ่นไวย้, ยุทธกาน ดิสกุล | ความทรงจำเหล่าสหายผ่านการสร้างพื้นที่ป่าต้นน้ำผา คำ ภูมิศึกษาประชาคมรักษ์ป่าต้นน้ำผาคำ ตำบลคลอง หอยโข่ง อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา |
| 8. | 15.00-15.15 | ฐิติวรดา ศิริวัฒนสกุล, มานิตา ขอแซฟ, ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร | แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา เทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ |
| 9. | 15.15-15.30 | มานิตา ขอแซฟ, ฐิติวรดา ศิริวัฒนสกุล, ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร | แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา เทศบาลตำบลบางยี่รงค์ จังหวัดสมุทรสงคราม |
| 10. | 15.30-15.45 | สถาพร มงคลบุตร, พงษ์นภา แช่แต่้, เมธชนันท์ เนียมบุญ, เอมอร เจียรมาศ | การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชะแล้รั้งขันโรง ตำบลชะแล้ อำเภอลียงนคร จังหวัดสงขลา |

สารบัญ (ต่อ)

| เรื่อง | หน้า |
|--|------|
| แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ณัฐชา รามัญ นภัสวรรณ ลิ้มเจริญ ชเนศ เกษรสิริธร | 381 |
| การศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาล ภูมิศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลวัดปากสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม เจนจิรา บุรณประเสริฐกุล สวรรยา ชรรมอภิล | 392 |
| การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว ภูมิศึกษากันหันเหมือง ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ศุภกร มะลิแก้ว อรญา จาธิทอง ปรีชา วงศ์ทิพย์ | 402 |
| สถานการณ์และแนวโน้มในการใช้สารเคมีของเกษตรกรผู้ปลูกดอกกุหลาบ ภูมิศึกษา บ้านบวกเตี้ย ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ น้ำฝน อุตะเรื่อน ลัดดาวัลย์ คำยอด ชงชัย ภูวนาถวิจิตร | 411 |
| การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี กาญจนา พันธุ์เฟือก สุปราณี ในเกาะ ทิพย์สุดา พุดจระ | 420 |
| ความทรงจำเหล่าสหายผ่านการสร้างพื้นที่ป่าต้นน้ำผาคำ ภูมิศึกษาประชาคมรักษ์ป่าต้นน้ำ ผาคำ ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ธัญชนก มุสิกะเจริญ วุฒิชัย หมั่นไว้ย ยูทธกาน คิสกุล | 433 |
| แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ภูมิศึกษาเทศบาลตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ฐิติวรดา ศิริวัฒนสกุล มานิตา ยอแซฟ ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร | 445 |
| แนวทางการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ภูมิศึกษาเทศบาลตำบลบางยี่รงค์ จังหวัดสมุทรสงคราม มานิตา ยอแซฟ ฐิติวรดา ศิริวัฒนสกุล ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร..... | 451 |
| การจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชะแล้รักษ์ชั้นโรง ตำบลชะแล้ อำเภอลำสนธิ จังหวัดสงขลา สถาพร มงคลบุตร พงษ์นภา แซ่เต้ เมชชนันท์ เนียมบุญ เอมอร เจียรมาศ | 457 |
| ห้องเรียน HB 7703 ชั้น 7 อาคาร HB7 “พฤติกรรมศาสตร์ และคหกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน” การศึกษาพฤติกรรม การเข้าร่วมชุมชนเสมือนจริงของวัยรุ่นไทย กลุ่มที่ชื่นชอบดนตรี อิเล็กทรอนิกส์ ชฎาพร สืบบุญประเทือง สุนี คำนวลศิลป์ | 467 |

การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

Management for Participated Prevention of Flooding Problem in an Area in Ban Laem District, Phetchaburi Province

กาญจนา พันธุ์เฟือก¹ สุปราณี ไนเกาะ² และ ทิพย์สุดา พุฒจร^{*3}

Kanchana Phanphuek Supraneae Naikao and Tipsuda Putjorn

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งหมดจำนวน คน และทำการวิเคราะห์ 15 ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน โดยหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนเตรียมความพร้อมก่อนปริมาณน้ำจำนวนมากเข้าพื้นที่ มีโครงสร้างการทำงานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันทั้งภายในหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน การจัดการคนทำงานตามบทบาทหน้าที่ ความสามารถ ภาคประชาชนร่วมรับรู้สถานการณ์น้ำท่วม ร่วมตัดสินใจวางแผนทางการป้องกันน้ำท่วม และร่วมสำรวจพื้นที่เสี่ยงหาเส้นทางระบายน้ำ ขุดลอกคูคลอง กำจัดวัชพืชในคลองระบายน้ำ มีการประสานงานสื่อสารข้อมูลผ่านช่องทางสื่อสารกลุ่มไลน์ มีจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและให้ภาคประชาชนแลกเปลี่ยนพูดคุยถึงปัญหาในพื้นที่ และจัดทำโครงการเสนองบประมาณจากทุกภาคส่วน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม

Abstract

This research aims to study the management for participated prevention of flooding problem in an area in Ban Laem District, Phetchaburi Province by qualitative research collecting the data from documentation study, in-depth interview and non-participative observation obtained from main purposive participants such as executives and officers of public sector, community leader, group of agriculturists who use the water, and impacted people with 15 people .Moreover, this study also conducts content analysis .The findings found that the management for participated prevention of flooding problem which collaborated between public sector and independent sector which the public

¹ นักศึกษาด้านการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² นักศึกษาด้านการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประจำกลุ่มวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Corresponding author: e-mail: tipsuda@ms.su.ac.th

sector has managed a readiness preparation plan before the large amounts of water entering the area with work structure associated with the collaboration in both of public sector and independent sector .There is the operator management in accordance with roles, responsibilities, and competence .The independent sector is aware of the flooding situation and cooperates for making decisions to set the guidance of flooding prevention, propose the project of flooding prevention, cooperation by survey in risk area and find out the drainage path, dredging in shallow canals, weed and waste disposal in the drainage canals .They also create a group communication platform, Line, for arranging the meeting to report the periodic operational results and sharing discussions about the problem occurred in their area, from both public and independent sectors .Moreover, they discuss about the proposal budget plans which will come from the all sectors.

Keywords: Management Participation

บทนำ

น้ำเพชรบุรีบริเวณเหนือเขื่อนเพชร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 4,050.9 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่เหนือเขื่อนเก็บน้ำแก่งกระจาน, อ่างเก็บน้ำห้วยผาก และอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์ 2,853.1 ตารางกิโลเมตรและเป็นพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำทั้ง 3 แห่ง 1,197.8 ตารางกิโลเมตรซึ่งสามารถบริหารจัดการน้ำจากฝนที่ตกหนักได้เฉพาะพื้นที่บริเวณเหนืออ่างฯ แต่พื้นที่บริเวณท้ายอ่างฯ ไม่สามารถทำได้ โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยแม่ประจันต์ เป็นสาเหตุให้เกิดอุทกภัยในครั้งนี้มีพื้นที่เหนืออ่างฯ 452.4 ตารางกิโลเมตรพื้นที่ท้ายอ่างฯ 663.4 ตารางกิโลเมตร เมื่อมีฝนตกหนักในพื้นที่ท้ายอ่างฯ จะทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลากลงมาที่เขื่อนเพชรอย่างรวดเร็ว เขื่อนเพชรซึ่งเป็นเขื่อนทดน้ำไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ น้ำหลากดังกล่าวก็จะไหลล้นข้ามเขื่อนเพชรลงสู่แม่น้ำเพชรบุรี ทำให้เกิดอุทกภัยในพื้นที่ตอนล่างตั้งแต่ อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอเมืองเพชรบุรี และอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ดังแสดงในภาพที่ 1 (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี (เขื่อนเพชร), 2561)



ภาพที่ 1 แผนที่ลุ่มน้ำเพชรบุรีบริเวณเหนือเขื่อนเพชร
ที่มา : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี (เขื่อนเพชร), 2561

สาเหตุของน้ำท่วมในลุ่มน้ำหลักแม่น้ำเพชรบุรีเกิดจากฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน และมีปริมาณน้ำฝนสะสมของพื้นที่ต้นน้ำในรอบ 3-5 วันมากกว่า 200 มิลลิเมตร ส่งผลให้เกิดภาวะน้ำป่าไหลหลากจากห้วยแม่ประจันต์ ห้วยผาก และห้วยสงไสย ซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำเพชรบุรี เมื่อปริมาณน้ำที่ไหลหลากมีมากเกินไป แม่น้ำเพชรบุรีรองรับได้ จึงไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมบ้านเรือนราษฎร พื้นที่การเกษตรทั้งสองฝั่งแม่น้ำและที่ราบลุ่มทั่วไป โดยสาเหตุหลักที่ทำให้ความสามารถในการระบายน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีและระบบคลองต่างๆไม่สามารถระบายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) แม่น้ำเพชรบุรีซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่รับน้ำและระบายน้ำจากลุ่มน้ำต่างๆ ลงสู่ทะเล มีสภาพตื้นเขิน บางแห่งถูกบุกรุกอย่างถาวรทำให้แคบลง บางแห่งถูกเปลี่ยนสภาพจากการคูทราย 2) คลองธรรมชาติสายต่างๆ ที่ใช้เป็นทางระบายน้ำลงสู่ทะเลมีขนาดเล็กและตื้นเขินมีการบุกรุก คลองเชื่อมระหว่างประตูระบายน้ำกันกันน้ำเค็มและทะเล ตั้งแต่ อำเภอบ้านแหลมถึง อำเภอชะอำ 3) ท่อลอดถนนเพชรเกษมและถนนของหน่วยงานต่างๆ บางแห่งมีขนาดเล็กทำให้ระบายน้ำได้ช้า ประกอบกับมีสิ่งกีดขวางด้านหน้าและด้านท้ายต่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ และสะพาน 4) ประตูระบายน้ำบริเวณคันกันน้ำเค็มของกรมชลประทานบางแห่งระบายน้ำไม่ทันเนื่องจากหน้าและท้ายทอเป็นพื้นที่แนวปะทะน้ำ เพราะที่ดินถูกปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ 5) พื้นที่บริเวณปากแม่น้ำมีระดับสูงใกล้เคียงกับระดับน้ำทะเลทำให้น้ำไหลลงสู่ทะเลได้ช้าเมื่อน้ำทะเลหนุนและการระบายน้ำมีเวลาจำกัดเนื่องจากเกิด น้ำขึ้น-ลง 2 ครั้งในหนึ่งวัน (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี (เขื่อนเพชร), 2561)

อำเภอบ้านแหลมเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรีที่ประสบปัญหาน้ำท่วมทุกปี ซึ่งเป็นพื้นที่ปลายทางรองรับปริมาณน้ำจากเขื่อนเพชรที่ระบายออกไปยังแม่น้ำเพชรบุรีและคลองระบายน้ำก่อนลงสู่ทะเล โดยมีความเด่นชัดของการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมแบบมีส่วนร่วม เป็นการร่วมดำเนินการหลายภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน จนสามารถลดผลกระทบจากน้ำท่วมได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษา การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ด้วยสภาพพื้นที่ซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มและทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายของประชาชนและด้วยความหลากหลายทางกายภาพของพื้นที่ ผลการศึกษานี้อาจเป็นแนวทางการเตรียมการรับมือป้องกันปัญหาน้ำท่วมให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

บททวนวรรณกรรม

สุรวุฒิ จูสวย (2550) กระบวนการบริหาร POSDCoRB เป็นแนวคิดของลูเทอร์ กูลิค และลินดอลล์ เออร์วิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick) โดยได้ขยายส่วนสำคัญพื้นฐานที่เรียกว่า The Elements of Management 5 ประการ ของฟาโยลมาปรับปรุงประยุกต์กับการบริหารราชการ เขาได้เสนอแนะการจัดหน่วยงานในทำเนียบแก่ประธานาธิบดี รัฐบาลสมัยประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลต์ของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ตอบคำถาม อะไรคือ งานของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในที่สุดได้คำตอบสั้นๆ คือ POSDCoRB ซึ่งหมายถึง กระบวนการบริหาร 7 ประการ โดย

ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่างๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ (Paper on the Science of Administration: Notes on the Theory of Organization) ตั้งแต่ปี ค.ศ.1937 ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 7 ประการดังนี้

1. P-Planning: การวางแผน หมายถึง เป็นการวางแผนโครงการซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า ผู้จัดการองค์กรต้องวางแผนงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ด้วยความประณีต ระมัดระวัง เพราะแผนงานจะเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งองค์กร ซึ่งประกอบด้วย แผนงานหลัก และแผนงานย่อย แผนงานต้องมีลักษณะยืดหยุ่นเพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. O-Organizing: การจัดองค์การ หมายถึง การจัดหน่วยงาน กำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพของงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) นอกจากนี้อาจพิจารณาในแง่ของการควบคุม (Span of Control) หรือพิจารณาในแง่ของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานหลัก (Line) และหน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) เป็นต้น ทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นมีเป้าหมายที่แน่นอน

3. S-Staffing: การจัดหาบุคลากรมาปฏิบัติงาน หมายถึง การจัดตัวบุคลากร เป็นการบริหารด้านบุคลากร อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีการประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน ดังนั้น Staffing เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กรนั่นเอง ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ที่ส่งผลให้งานสำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงาน ที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งมีกระบวนการสำคัญ

4. D-Directing: การอำนวยการ หมายถึง การอำนวยการ นับตั้งแต่การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา ควบคุมการปฏิบัติงาน และการประเมินผลผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการกิจที่ต้องทำอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือ แผนทีวางไว้ กิจกรรมอำนวยการที่สำคัญ

5. Co-Coordinating: การประสานงาน หมายถึง การประสานงาน ประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงาน ให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และรายละเอียดของงานจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย งานมีการรวบรัดต่อเนื่องกันจนเสร็จสิ้นภารกิจของหน่วยงานที่ได้ร่วมกันวางไว้

6. R-Reporting: การรายงาน หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรระดับต่างๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารและสมาชิกหน่วยงานได้รับทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด มีความคืบหน้าของกิจการอย่างสม่ำเสมอ และการวิจัยการตรวจสอบยืนยันว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นตามแผน กระทำการแก้ไขเมื่อจำเป็น และแจ้งให้ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าระดับสูงรับผิดชอบทราบ

7. B-Budgeting: การงบประมาณ หมายถึง การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการควบคุมตรวจสอบทางการเงิน การคลัง และทรัพย์สิน แบ่งลักษณะงบประมาณได้ 2 ภาค

7.1 งบประมาณภาครัฐราชการ Bureaucratic Budgeting จัดสรร จัดทำโดยกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ไปตามความจำเป็น โดยจัดสรรตามแผนงานโครงการ

7.2 งบประมาณของภาคเอกชน Private Budgeting เป็นทุนที่บริษัท ห้างร้านได้มาจากการระดมทุน เช่น หุ้น

เงินกู้จากแหล่งธุรกิจ หรือ อาจมาจากทุนส่วนตัวการบริหาร จัดสรรมาจากคณะกรรมการ Board ตามแผนงานที่ คณะกรรมการได้กำหนดนโยบาย หรือกลยุทธ์ไว้

สรุป การบริหารจัดการ โดยใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการ POSDCORB เพื่อขยายภาพการบริหารจัดการป้องกัน ปัญหาน้ำท่วมในแต่ละด้านประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การจัดหาบุคลากรมาปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานและงบประมาณ ทฤษฎีการบริหารจัดการ POSDCORB เป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูล ทั้งหมดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูลในเรื่องการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการออกเป็นแต่ละด้านตามขั้นตอน ทำให้การวิเคราะห์ผลการศึกษาเป็นระบบ มีความละเอียด เข้าใจง่ายและชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพ

ชูโชค อายุพงศ์ หน่วยวิจัยภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2555:1) กล่าวว่า น้ำท่วมเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดได้ แต่สามารถหาวิธีลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบและความสูญเสียที่จะเกิดได้ โดยมาตรการป้องกันความเสียหาย และบริหารจัดการน้ำท่วม เป็นการพยายามเรียนรู้และเข้าใจในผลกระทบจากน้ำท่วมที่มีต่อชุมชน สังคม เศรษฐกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำและพื้นที่น้ำท่วมถึง แนวทางการป้องกันความเสียหายจากน้ำท่วม และการบริหารจัดการน้ำท่วมประกอบไปด้วย มาตรการที่นำสิ่งก่อสร้างมาใช้ลดขนาดความรุนแรงของน้ำท่วม เช่น การปรับปรุงสภาพลำน้ำ การใช้อ่างเก็บน้ำ เขื่อนและพังกั้นน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรการสำหรับการป้องกันความเสียหายและการบรรเทาทุกข์ เช่น การวางผังเมือง การพยากรณ์ และเตือนภัยน้ำท่วม ซึ่งโดยทั่วไปควรใช้มาตรการทั้งสองอย่างร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการบรรเทาภัยพิบัติที่ดียิ่งขึ้น

สรุป การบริหารจัดการน้ำท่วม คือ การบริหารจัดการอย่างมีขั้นตอน โดยมีการวางแผน ร่วมกันของทุกภาค ส่วนโดยทุกภาคส่วนคือ ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมกันหาแนวทางในการป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังเกิดเหตุ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อที่ลดความรุนแรงของการเกิดน้ำท่วม โดยอาจจะเริ่มจากการขุดขยายคลองเพื่อระบายน้ำ การวางผังเมือง หรือการกระจายข่าวสารให้ทั่วถึง โดยเฉพาะหลักการ บริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นกระบวนการในการ บำรุง พื้นฟู และ รักษาแหล่งน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ได้ทันทั่วถึง และยังลดความเสียหายของบ้านเรือนใน แต่ละพื้นที่ได้ด้วย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2550: 28-33) กล่าวว่า วิธีการแบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของ ประชาชน อาจแบ่งได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ อาทิ การแบ่งระดับชั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับ สูงสุด ออกเป็นระดับต่างๆ และจำนวนประชาชนที่เกี่ยวข้อง จะมากและยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้น เพียงใดจำนวนประชากรก็จะลดลงตามลำดับ

จุฑารัตน์ชมพันธ์ (2555: 132-135) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งได้ หลายวิธีและหลาย ระดับขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดในการแบ่ง โดยปัจจัยหลักขึ้นอยู่กับ การที่รัฐหรือผู้อำนาจตัดสินใจ ยินยอมให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายกิจกรรมหรือโครงการพัฒนานั้นๆ มาก น้อยเพียงใด โดยความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจการ ตัดสินใจของรัฐจะแปรผกผันกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยประชาชนมีอิทธิพลอำนาจ ต่อรองในกระบวนการมีส่วนร่วมมาก รัฐก็จะมีอำนาจในการตัดสินใจที่ลดลง จาก

งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจสามารถจัดระดับจากระดับต่ำสุดไปสู่อันดับสูงสุดได้ 7 ระดับ คือ 1. ระดับการให้ข้อมูล (Informing) 2. ระดับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Information Provision) 3. ระดับการปรึกษาหารือ (Consultation) 4. ระดับการสร้างความร่วมมือการวางแผนร่วมกัน (Involvement) 5. ระดับการร่วมดำเนินการ (Partnership) 6. ระดับการร่วมตัดสินใจร่วมคิดตามตรวจสอบและประเมินผล (Delegated Power) 7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control)

สรุป กระบวนการใดๆก็ตามที่มีประชาชนหรือชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกรู้สึกที่เข้าไปผูกพันทางด้านอารมณ์ จิตใจ หรือการร่วมกันดำเนินการตัดสินใจ ทั้งกิจกรรมของภาครัฐหรือกิจกรรมที่ประชาชน ชุมชนสามารถร่วมกันจัดการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรต่างๆ ได้นั้นเอง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับรู้ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับผลประโยชน์ร่วมกัน และประเมินผล เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เกิดการแลกเปลี่ยนช่วยกันตัดสินใจวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของรัฐตามที่รัฐกำหนด การให้ประชาชนร่วมกันคิดและตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาการดำรงชีวิต ร่วมปฏิบัติตามแผนและรับประโยชน์ร่วมกันโดยรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน จะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี วิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อนำมาตรวจสอบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ เพื่อความถูกต้องของข้อมูลที่แท้จริง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี หัวหน้าฝ่ายป้องกันสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบุรี นายอำเภอบ้านแหลม ปลัดอำเภอบ้านแหลม หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 2 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ ออก ผู้นำชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งหมดจำนวน 15 คน

ผลการวิจัย

การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม

การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เป็นการบริหารจัดการโดยให้ประชาชนและกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำเข้าไปมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เริ่มจากการวางแผนการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม การเสนอการทำเกษตรก่อนถึงฤดูน้ำหลากเพื่อลดความเสียหายของการเกิดปัญหาน้ำท่วม การนำแผนการป้องกันลงสู่ภาคประชาชนไปจนถึงการทำประชาคมและการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรผู้ใช้น้ำเพื่อสร้างการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ และเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

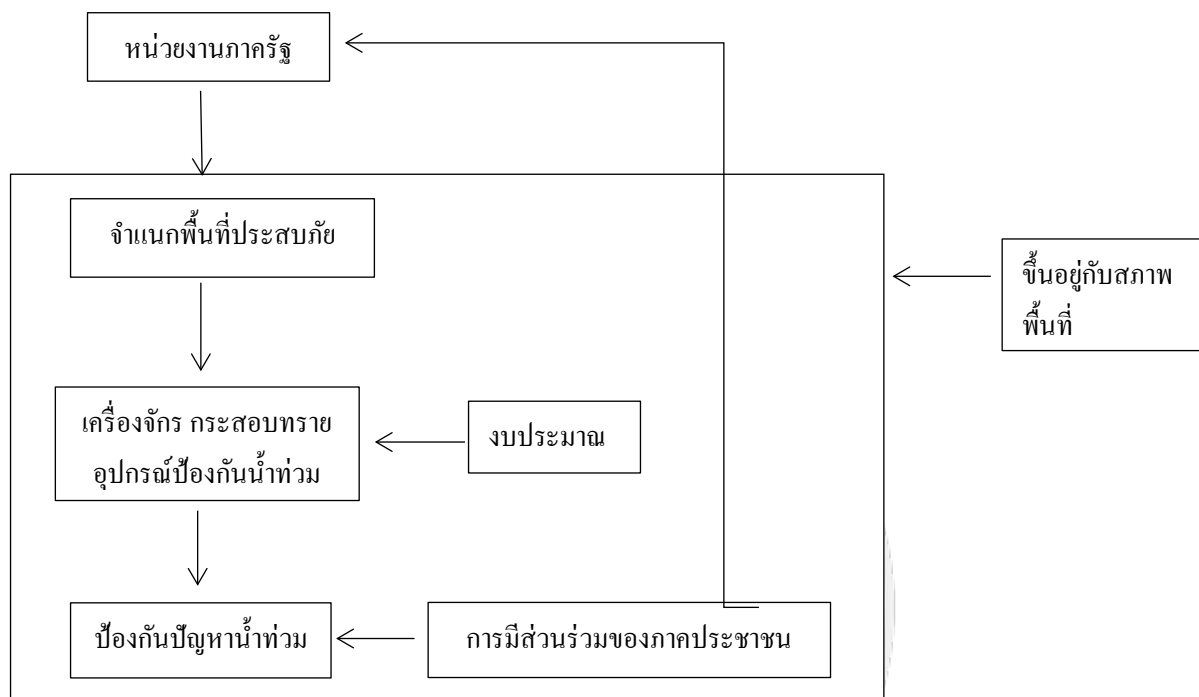
หน่วยงานภาครัฐร่วมสนับสนุนการรวมกลุ่มและจัดประชุมร่วมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมเป็น โครงการที่เกิดจากการร่วมกันคิด 19 โครงการ การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมนั้นมีอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องอยู่แล้วตามขั้นตอนการบริหารจัดการ ซึ่งภายในแต่ละขั้นตอนนี้จะมีกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แสดงอยู่ในขั้นตอนดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผน แผนประจำปี แผนเผชิญเหตุทุกภัย การตั้งเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ และการแจ้งแผนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องส่วนท้องถิ่น อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาคประชาชนจะร่วมประชุมแผนรับรู้สถานการณ์น้ำท่วม หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนร่วมจัดทำแผนของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานกลางประจำปี 2562 ในหน่วยงานภาครัฐโดยภาคประชาชนร่วมตัดสินใจเสนอโครงการป้องกันปัญหาน้ำท่วม 19 โครงการภายใต้การรับรู้ และให้ข้อเสนอแนะของหน่วยงานภาครัฐระหว่างการร่วมประชุม ในขณะที่ภาคประชาชนเองมีการจัดทำแผนการป้องกันปัญหาน้ำท่วม และแผนงานตามสถานการณ์ในพื้นที่อยู่แล้วซึ่งเป็นการทำงานในแนวราบที่เชื่อมโยงกับการทำงานของภาครัฐที่เป็นแนวตั้งในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการนั้นจะเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นหากมีภาคประชาชน เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการทำงานเพื่อร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายด้วยกันกับภาครัฐ โดยที่ภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการทำงานร่วมกัน และการเชื่อมโยงเครือข่าย กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ เพื่อร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในการป้องกันปัญหาน้ำท่วมเช่นการร่วมดำเนินการสำรวจพื้นที่ร่วมกับภาคประชาชน และผู้นำชุมชน ในพื้นที่เสี่ยง และหาเส้นทางระบายน้ำใหม่เนื่องจากความชำนาญในเส้นทางของพื้นที่ภาคประชาชนจะมีมากกว่าหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในพื้นที่ก็จะทราบว่าพื้นที่ส่วนไหนของอำเภอบ้านแหลมมีความเสี่ยงจะเกิดน้ำท่วมเพิ่มและแจ้งกลับมายังหน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการร่วมกับภาคประชาชนตามกระบวนการการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม

ภาคประชาชนและผู้นำชุมชนร่วมปฏิบัติการ กำจัดวัชพืชและขยะในคลองระบายน้ำและขยะที่ติดอยู่กับใบพัดเครื่องสูบน้ำที่หน่วยงานภาครัฐนำมาติดตั้งไว้เป็นการควบคุมดูแลทรัพย์สินของหน่วยงานภาครัฐและยังเป็นการเช็คประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องสูบน้ำหากเกิดความผิดปกติภาคประชาชนและผู้นำชุมชนจะแจ้งหน่วยงานภาครัฐได้ในทันทีเพื่อไม่ให้การปฏิบัติการการระบายน้ำหยุดชะงักหรือล่าช้าโดยจะแจ้งข้อมูลประสานงานได้หลายทาง การประสานของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชนกับภาคประชาชน ซึ่งวิธีที่เลือกใช้เพื่อความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารคือ กลุ่มไลน์ ทั้งการแจ้งข้อมูลกลับสู่หน่วยงานภาครัฐ และภาครัฐแจ้งข้อมูลให้ภาคประชาชนร่วมรับรู้ เมื่อมีการดำเนินการตามแผนหรือมาตรการต่างๆ ตามสถานการณ์และความเสี่ยงของพื้นที่ ใช้ช่องทางสื่อสารกลุ่มไลน์

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐจะมีการประสานงานผ่านทางตัวผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านหรือการประสานงานกับภาคประชาชนโดยตรงทั้งในเรื่องการแจ้งข้อมูลข่าวสารการเตรียมตัวและการขอความร่วมมือกับภาคประชาชนในการขอใช้พื้นที่ในการปฏิบัติการป้องกันปัญหาน้ำท่วมในเกิดความสะดวกในการดำเนินการต่างๆ การประสานงานเพื่อขอความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำให้เริ่มการทำงานเร็วกว่าปกติเพื่อเป็นการลดผลกระทบในช่วงฤดูน้ำหลาก การบริหารจัดการป้องกันปัญหาน้ำท่วมของหน่วยงานภาครัฐจะมีการสั่งการตามอำนาจหน้าที่ จากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลำดับขั้นสู่ประชาชน ในขณะที่ภาคประชาชนนั้นจะเป็นการสั่งการจากผู้นำชุมชน ให้รับรู้รับทราบ การป้องกันน้ำท่วม

และร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะ รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนร่วมกันดูแลทางระบายน้ำโดยการดำน้ำเก็บขยะที่ติดใบพัดเครื่องสูบน้ำ ในการมีส่วนร่วมนั้นไม่ได้สั่งการแบบทางเดียวภาคประชาชนยังมีการสะท้อนกลับการแสดงความคิดเห็นในการป้องกันน้ำท่วม ผ่านผู้ใหญ่บ้านเข้าสู่กระบวนการของหน่วยงานภาครัฐ



การเข้าร่วมประชุมของภาคประชาชนผ่านตัวแทนกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม กับหน่วยงานภาครัฐทุกเดือน เพื่อสรุปผลการดำเนินการ ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสื่อสารรายงานผลผ่านช่องทางสื่อสารแบบ 2 ทางเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐจะมีการสื่อสารรายงานผลการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่การบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงาน โดยมีการจัดประชุมชี้แจงรายงานผลการดำเนินการ การจัดการประชุม เชิญหน่วยงานภาครัฐมา รายงานผลในพื้นที่ และวิเคราะห์จุดบกพร่องของพื้นที่และรายงานผลส่งกลับไปสู่อำเภอ หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวนกลับไปสู่กระบวนการวางแผนในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วม ทั้งอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ และการวางแผนการจัดสรรงบประมาณในการป้องกันปัญหาน้ำท่วม โดยหน่วยงานภาครัฐจะมีการประสานการสนับสนุนและการจัดทำโครงการเสนองบประมาณของภาคประชาชนรวมถึงงบประมาณหรือแนวทางการแก้ไขการป้องกันปัญหาน้ำท่วมโดยกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำจัดประชุมหาแนวทางการป้องกันปัญหาน้ำท่วมได้ข้อสรุปเป็นโครงการ 19 โครงการ โดยมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะและอยู่ในระหว่างการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณจะเริ่มในปี 2562 นอกจากการของบประมาณจากโครงการแล้ว งบประมาณในส่วนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในอำเภอบ้านแหลมเป็นเรื่องของค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ กระจสอบทรายและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ นั้นจะมีองค์กรส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้อยู่ นอกจากงบประมาณจากภาครัฐแล้วภาคประชาชนมีการร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณ โครงการไทยนิยมยั่งยืนสร้างแนวตลิ่งป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอีกทางด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของอำเภอบ้านแหลม ตามโครงสร้างการบริหารจัดการ ทั้งของภาครัฐ ภาคประชาชน ตั้งแต่การวางแผน จัดองค์กร จัดคนทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ โดยมีประชาชนในพื้นที่เข้ามารวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ร่วมกันค้นหาปัญหา วางแผน การตัดสินใจ รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนและทำงานเชื่อมประสานกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลูเทอร์ กูลิก และลินคอล์น เออร์วิก (Luther Gulick and Lyndall Urwick) อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภิลาพันธ์ (2550 : 21 -22) ซึ่งมีการกำหนดกระบวนการบริหาร 7 ประการ ได้แก่ การวางแผน จัดองค์กร จัดคนทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ จึงเกิดการมีส่วนร่วมของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา จึงส่งผลให้พื้นที่อำเภอบ้านแหลมสามารถป้องกันปัญหาน้ำท่วม และลดผลกระทบต่างๆ ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สิริพัฒน์ ลากจิตร์ (2550: 27) การมีส่วนร่วมควรส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม ทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ร่วมคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา การวางแผนร่วมกัน ส่งผลให้พื้นที่อำเภอบ้านแหลมสามารถป้องกันปัญหาน้ำท่วม และลดผลกระทบต่างๆ ได้ จากการที่หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนเกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน จึงได้ร่วมกันตัดสินใจแล้วได้เสนอโครงการ 19 โครงการต่อภาครัฐเพื่อของบประมาณในการจัดทำ จากโครงการสิ่งที่จะทำอย่างแรกคือ ทำประตูกั้นน้ำเค็มที่ปากคลองท่าแร่เพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำได้ทั้งน้ำแล้งและน้ำฝน นอกเหนือจากการทำประตูกั้นน้ำเค็มแล้วก็จะเป็นการทำท่อระบายน้ำให้กว้างขึ้นในพื้นที่เพื่อให้สามารถระบายน้ำได้เร็วขึ้นเพราะพื้นที่บ้านแหลมลักษณะคลองเป็นคอคอดและมีลักษณะดินเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุภาวดี เปรมจิตร์ (2559) พบว่า แนวทางการป้องกันอุทกภัยด้วยการสิ่งปลูกสร้างที่เหมาะสมกับตำบลบางยาง คือ การก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ การก่อสร้างคันกั้นน้ำในรูปแบบของถนน การปรับปรุงท่อระบายน้ำ การสร้างประตูระบายน้ำ ส่วนแนวทางการป้องกันอุทกภัย ด้วยการไม่ใช้สิ่งปลูกสร้างที่เหมาะสมกับตำบลบางยาง คือ การป้องกันตามแบบชุมชนการป้องกัน ด้วยวิทยาศาสตร์ โดยการขุดลอกคลอง การให้ข้อมูลความรู้และข้อมูลสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยโสภิตา สุรินทะ (2553: 1) ควรมีการพัฒนาชุมชนโดยเน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านกายภาพ ความคิด ด้านอารมณ์และด้านความเป็นเจ้าของและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรที่จะสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของชุมชนในการจัดการทรัพยากรน้ำด้วย 2) ภาครัฐและชุมชนควรร่วมมือจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ ระหว่าง หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมกันจัดทำแผนชุมชน ก่อให้เกิดกระบวนการชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถจัดการกับทรัพยากรน้ำได้อย่างเหมาะสม 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้กับประชาคมโดยการจ้างแรงงานในพื้นที่เข้าร่วมงานกับโครงการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น การลอกท่อส่งน้ำ การจัดการพื้นที่ส่งน้ำ 4) ชุมชนควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการน้ำ เช่น แหล่งน้ำในพื้นที่ วิกฤติการณ์น้ำ และอภิปรายหาแนวทางแก้ไข ป้องกันอย่างสม่ำเสมอ

สรุปผลการวิจัย

การบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมอย่างมีส่วนร่วมของพื้นที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

| การบริหารจัดการ ป้องกันปัญหาน้ำท่วม | ภาครัฐ | ภาคประชาชน |
|--|---|---|
| P - การวางแผน | <p>การจัดทำแผนประจำปี แผนเผชิญเหตุทุกทกข์ การตั้งเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดประชุมให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมรับรู้สถานการณ์น้ำท่วมจากภาครัฐ 2. ภาครัฐรวบรวมโครงการของภาคประชาชน จัดทำแผนของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางประจำปีประมาณ 2562 | <p>การจัดทำแผนการป้องกันปัญหาน้ำท่วม.และแผนงานตามสถานการณ์</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดประชุม ภาคประชาชนร่วมตัดสินใจวางแผนทางการป้องกัน และให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐมาร่วมรับรู้ และให้ข้อเสนอแนะ. 2. ภาคประชาชนร่วมตัดสินใจเสนอโครงการป้องกันปัญหาน้ำท่วม 19 โครงการ ต่อภาครัฐ |
| O - การจัดโครงสร้างการทำงาน | <p>การจัดโครงสร้างการทำงานแนวตั้ง</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>ภาคประชาชน เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการทำงานเพื่อร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายด้วยกัน</p> | <p>การจัดโครงสร้างการทำงานแนวราบและเชื่อมโยงแนวตั้ง</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>ภาครัฐ เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการทำงานร่วมกัน และการเชื่อมโยงเครือข่าย กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ เพื่อร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายด้วยกัน</p> |
| S - การจัดคนทำงาน | <p>การจัดคนทำงานตามโครงสร้างการทำงาน และการทำงานเชื่อมโยงกับภาคประชาชน</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>การร่วมดำเนินการสำรวจพื้นที่ร่วมกับภาคประชาชน และผู้นำชุมชน ในพื้นที่เสี่ยงและหาเส้นทางระบายน้ำใหม่</p> | <p>การจัดคนทำงานตามหน้าที่ ความพร้อม ความสามารถ และตามการได้รับผลกระทบ และการทำงานร่วมกับภาครัฐ</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>ประชาชนและผู้นำชุมชน ร่วมปฏิบัติการ กำจัดวัชพืชและขยะในคลองระบายน้ำ</p> |
| D - การสั่งการ | <p>การบริหารจัดการป้องกันปัญหาน้ำท่วม จากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลำดับขั้นสู่ประชาชน แบบ TOP Down</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>การแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการป้องกันน้ำท่วม ผ่านผู้ใหญ่บ้านเข้าสู่กระบวนการของหน่วยงานภาครัฐ</p> | <p>เป็นการสั่งการจากผู้นำชุมชน ให้รับรู้รับทราบ การป้องกันน้ำท่วม และร่วมกันดูแลพื้นที่สาธารณะ</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <p>ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนร่วมกันดูแลทางระบายน้ำโดยการดำน้ำเก็บขยะที่ติดใบพัดเครื่องสูบน้ำ</p> |
| Co - การประสานงาน | <p>การประสานงานเพื่อการทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับภาคประชาชน</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาครัฐแจ้งข้อมูลให้ภาคประชาชนร่วมรับรู้ เมื่อมีการดำเนินการตามแผนหรือมาตรการต่างๆ ตามสถานการณ์และความเสี่ยงของพื้นที่ ไลน์ช่องทางสื่อสารกลุ่มLine Facebook 2. การขอความร่วมมือ และการประสานงานอำนวยความสะดวกการดำเนินงานในพื้นที่ | <p>การประสานความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ และภาครัฐ</p> <p>การมีส่วนร่วม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประชุมร่วมกันของกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ร่วมตัดสินใจจัดทำปฏิทินการทำงาน กำหนดให้เริ่มการทำงานเร็วกว่าปกติเพื่อเก็บเกี่ยวได้ทันก่อนเกิดปัญหาน้ำท่วม 2. การประสานงาน สื่อสารให้เกษตรกรช่วยเหลือกันเก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนที่น้ำจะมาให้ทัน |

| การบริหารจัดการ ป้องกันปัญหาน้ำท่วม | ภาครัฐ | ภาคประชาชน |
|--|--|---|
| R - การรายงาน | การสื่อสารรายงานผลการดำเนินการ การมีส่วนร่วม 1. การจัดประชุมชี้แจงและรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ 2. การสื่อสารรายงานผลผ่านช่องทางสื่อสารแบบสองทาง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน | การจัดประชาคมชี้แจงผลการดำเนินงานและการแลกเปลี่ยนพูดคุยถึงปัญหา และแนวทางการแก้ไข การมีส่วนร่วม 1. เข้าร่วมประชุมของหน่วยงานภาครัฐทุกเดือน เพื่อสรุปผลการดำเนินการ ปัญหาที่เกิดขึ้น 2. จัดประชุม เชิญหน่วยงานภาครัฐมารายงานผลในพื้นที่ และวิเคราะห์จุดบกพร่องของพื้นที่ รายงานส่งกลับไปสู่อำเภอ หรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง |
| B - งบประมาณ | การประสานการสนับสนุนและการจัดทำโครงการเสนองบประมาณ การมีส่วนร่วม 1. การให้การสนับสนุนประชาชน เสนอโครงการและงบประมาณหรือแนวทางการแก้ไขการป้องกันปัญหาน้ำท่วม 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้งบประมาณสนับสนุนค่าน้ำมันของเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ และค่ากระสอบทราย หรือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ | ใช้งบประมาณจากโครงการไทยนิยมยั่งยืนของหมู่บ้านมาใช้ในการป้องกัน ใช้งบส่วนตัวในการก่อสร้างหรือกันแนวกันน้ำเองในบริเวณรอบบ้าน การมีส่วนร่วม 1. จัดประชุมหาแนวทางการป้องกันปัญหาน้ำท่วมได้ ข้อสรุปเป็นโครงการ 19 โครงการ 2. การร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณ โครงการไทยนิยมยั่งยืนสร้างแนวตั้งป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ |
| ภาพรวม | ความเสียหายจากน้ำท่วมอำเภอบ้านแหลมลดลงจากปี 2559 และ 2560 จาก 27 หมู่บ้าน ลดลงเหลือ 22 หมู่บ้าน และในปี 2561 ลดลงเหลือ 10 หมู่บ้าน | |

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม

1. หน่วยงานภาครัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น อำเภอ ควรสร้างการมีส่วนร่วมให้กับภาคประชาชนทั้งที่ประสบภัยและไม่ประสบภัยน้ำท่วมในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมเพื่อหลอมรวมความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และพลังความร่วมมือในการป้องกันปัญหาน้ำท่วม โดยเริ่มจากการดึงตัวผู้นำชุมชนและผู้ใหญ่บ้านมาเข้าร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

2. หน่วยงานภาครัฐ ควรบูรณาการการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมระหว่างหน่วยงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติการในพื้นที่ เป้าหมายโดยมีการประสานการทำงานกันอย่างต่อเนื่องและพร้อมให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันตลอดเวลาเพื่อลดความล่าช้าที่อาจจะเกิดขึ้น

3. ภาคประชาชน ควรให้ความสำคัญในพื้นที่สาธารณะคลองระบายน้ำ ทางน้ำ ลดการปลูกสิ่งก่อสร้างทางระบายน้ำ เริ่มจากการไม่สร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำเพิ่มเพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดปัญหาการระบายน้ำ

4. ควรศึกษานโยบายของแผนการดำเนินการในระยะ 3 ปี โดยทำการศึกษาแผนการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและท้องถิ่นว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร ในการบริหารจัดการ ไปจนถึงการนำแผนนั้นลงสู่ชั้นการ

ปฏิบัติการ ทำศึกษาและเปรียบเทียบแผนในแต่ละปีถึงข้อดีและสิ่งที่ควรปรับปรุงในแผนเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในครั้งต่อไป

5. ควรถอดบทเรียนของการเกิดปัญหาน้ำท่วมในแต่ละปีที่ผ่านมาของอำเภอบ้านแหลมว่าประชาชนมีการรับมือในแต่ละปีอย่างไรและปัญหาน้ำท่วมในแต่ละปีมีความแตกต่างอย่างไร แผนงานที่หน่วยงานภาครัฐนำสู่ภาคประชาชนสามารถนำมาปรับใช้ได้มากน้อยเพียงใดเพื่อศึกษาว่าแผนงานที่มีเข้าไปรองรับประชาชนหรือไม่ หรือภาคประชาชนมีการรับมืออะไรที่นอกเหนือจากแผนงานที่หน่วยงานภาครัฐมี

2. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในภาคประชาชน โดยศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนทั้งในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม

เอกสารอ้างอิง

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี (ชลประทานเขื่อนเพชร). (2561). “สรุปสถานการณ์อุทกภัยจังหวัดเพชรบุรี.”

เอกสารรายงานสรุปสถานการณ์อุทกภัยจังหวัดเพชรบุรี.

จุฑารัตน์ ชุมพันธ์. (2555). การวิเคราะห์หลัก การมีส่วนร่วมของประชาชนใน The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement./วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม,8(1),/132-135.

ชูโชค อายุพงศ์. (2557). มาตรการบริหารจัดการภัยน้ำท่วม. เข้าถึงเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://cendru.eng.cmu.ac.th/articles/45>

ชนวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชน ในการพัฒนาท้องถิ่น เขตเทศบาลเมืองคูคตจังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ.

บรรศักดิ์ อูวรรณ โฉ และ ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หนังสือชุดความรู้ด้านการจัดการความขัดแย้ง/เล่มที่ 3./ กรุงเทพฯ:/ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัมพันธ์ คุณยากรณ์และไกรสร เพ็งสกุล. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กรณีศึกษากลุ่มน้ำสาขาดลองปะเหลียน จังหวัดตรัง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สิริพัฒน์ ลากจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

สุภาวดี เปรมจิตร. (2559). สภาพปัญหา สาเหตุและแนวทางการป้องกันอุทกภัยของตำบลบางยาง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุรวุฒิ จุสว. (2550). กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. คณะศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

โสภิตา สุรินทะ. (2553). การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนา ห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.





Community Management Network
for Sustainable Development
National Conference 2019

THE DYNAMICS OF COMMUNITY CHANGE

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200